

Sluttrapport

Erfaringer med obligatorisk leksehjelp

Ordningen med obligatorisk leksehjelp på 1.-4. trinn ble innført i 2010. Forskere på NOVA har på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet undersøkt hvilke erfaringer foreldre, skoleledere og skoleeiere har med ordningen, to år etter at den ble innført.

RAPPORT | SIST ENDRET: 06.06.2013

Tittel:

Evaluering av leksehjelptilbudet 1.–4. trinn. Sluttrapport

Rapporten:

Last ned rapporten hos OsloMet (PDF)

Forfatter:

Elisabeth Backe-Hansen, Anders Bakken, Lihong Huang

ISBN:

978-82-7894-467-7 (Nettutgave)

ISBN:

978-82-7894-466-0 (Papirutgave)

Utgiver:

NOVA

År:

2013

Rapportserie: Leksehjelp

Dette er andre og siste rapport i denne serien.

Se også første delrapport: Litt vanskelig at alle skal med!

Flere mål for leksehjelpordningen

I 2010 ble opplæringsloven og privatskoleloven endret slik at alle skoleeiere må tilby gratis leksehjelp til elever på 1.–4. trinn.

Det er frivillig å delta på leksehjelpen, men eleven skal ha rett til å delta. Ordningen har tre mål:

- gi eleven støtte til læringsarbeidet
- mestringsfølelse og gode rammer for selvstendig arbeid
- medvirke til utjevning av sosiale forskjeller i utdanningen

Mange var kritiske

Høringsrunden i forkant av lovendringen viste at mange kommuner og andre høringsinstanser var kritiske til leksehjelpordningen da den ble innført. Forskerne finner at mange kommuner og skoler strakk seg langt for å gi et tilbud som var i tråd med det nye lovkravet. Sammenliknet med de kritiske røstene i forkant, mener forskerne at mange foreldre, skoleledere og skoleeiere nå er nokså positive til ordningen.

Ulik utforming av leksehjelptilbudet

På tre av fire skoler er leksehjelpen organisert som et tilbud etter skoletid, i forlengelse av skoledagen. Forskerne fant at omtrent halvparten av skolene i undersøkelsen tilbød leksehjelp i regi av skolen, og en tredjedel brukte en kombinasjon av SFO og skolen. En tredjedel brukte også kombinasjon av skole, SFO og andre organisasjoner. Av skolene i undersøkelsen svarte 55 prosent at de ikke brukte noe personale med pedagogisk kompetanse som leksehjelpere, mens 11 prosent brukte utelukkende personale med pedagogisk kompetanse.

Skoleledere og skoleeiere er mest positive til leksehjelpen på 4. trinn

Kun 10 prosent av skolelederne og skoleeierne i undersøkelsen mente at leksehjelpen var til veldig stor eller stor nytte på 1. trinn, men andelen fornøyde stiger markant fra og med 2. trinn. Vurderingene blir mer positive for hvert trinn, særlig for skoleledernes del.

Foreldrene er delt i synet på leksehjelptilbudet

Foreldrene vurderer at leksehjelptilbudet fungerer bedre for de flinke elevene enn for de svake. To av tre foreldre mente at deres barn fikk nødvendig støtte og hjelp gjennom leksehjelpen, og mange mente at tilbudet har bidratt til at barnet arbeider mer selvstendig. Halvparten av foreldrene sa i undersøkelsen at leksehjelpen ikke har gjort at barnet deres klarer skolearbeidet bedre. Nesten halvparten av foreldrene som deltok i undersøkelsen hadde valgt å ikke benytte seg av tilbudet.

Barn av innvandrere bruker ordningen mer enn andre

Omfanget av leksehjelptilbud er størst på skoler der mange barn har innvandringsbakgrunn. Forskerne fant ikke større deltakelse på skoler der mange av foreldrene har lav utdanning og inntekt, enn på skoler der foreldrenes sosioøkonomiske status er høy.

Bedre resultater på skoler med høy grad av leksehjelp

Et av hovedfunnene i undersøkelsen er at skoler som ikke hadde leksehjelp før lovendringen i 2010, men som da innførte et tilbud med høy grad av deltakelse, hadde en mer positiv utvikling over tid på nasjonale prøver enn skoler med lav deltakelse. Forskerne er likevel forsiktige med å konkludere at det er leksehjelpen som fører til bedre resultater. Dette krever andre data og analyser.

Har leksehjelpordningen ført til sosial utjevning?

Etter to år med ordningen finner forskerne lite som tyder på at leksehjelpen har rokket ved de systematiske forskjellene i elevers skolerresultater som knytter seg til kjønn, sosioøkonomisk familiebakgrunn og innvandringsbakgrunn. Analysene viser at på skoler som innførte leksehjelp i forbindelse med lovendringen har elever med lavest sosioøkonomisk bakgrunn gått noe tilbake, mens elever med annen bakgrunn har gått fram. Forskerne understreker imidlertid i rapporten at det er for tidlig å konkludere noe om hvilken effekt leksehjelpordningen faktisk har hatt på sosiale forskjeller. Dette krever dypere analyse og data som kan avklare effekter.

Om undersøkelsen

Evalueringen baserer seg på studier av offentlig tilgjengelige dokumenter, casestudie av hvordan leksehjelpen er utformet på fire skoler, en spørreskjemaundersøkelse til mer enn 2 000 foreldre med elever på 1.–4. trinn, surveyundersøkelser til i overkant av 1 000 skoleledere og 222 skoleeiere og analyser av nasjonale prøver i regning og lesing blant elever på 5. trinn i perioden 2006–2012.